

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Experimenten

THEMAESSIE EXPERIMENTEN

Pieter Roos, Min. Sociale Zaken & Werkgelegenheid

Ellen Hennekens, NVVK

Marcel Thijssen, Gem. Amsterdam

Doel experimenten vroegsignalering

- Onderzoeken of mensen met problematische schulden
- beter bereikt worden door gemeentelijke schuldhulpverlening
- via signalen over betalingsachterstanden van schuldeisers

Ontwikkelstappen experiment vroegsignalering

Initiatief

- Een of enkele gemeenten willen experimenteren
- Een of enkele schuldeisers willen experimenteren

Idee

- Er is een idee voor een beter signaal over betalingsachterstanden dan de al gebruikte over huur, zorg, energie en water

Plan

- Gemeenten en schuldeisers maken een gezamenlijk onderzoeksplan
- En dienen het plan bij SZW in

Besluit

- SZW geeft al dan niet na aanpassing akkoord op het experiment
- Het akkoord wordt vastgelegd in een ministeriële regeling

Randvoorwaarden

1. Deelname schuldeisers en Eerst sociale incasso
2. Burgers kunnen bezwaar maken tegen doorgegeven persoonsgegevens
3. Gemeenten bieden in reactie op alle signalen hulp aan
4. Experiment max 5 jaar
5. Monitoring en evaluatie inclusief publicatie
6. Deelnemers financieren
7. Vooraf advies Autoriteit Persoonsgegevens
8. Vooraf Internetpublicatie

Experimenten live of in voorbereiding

- › Live:
 - Gemeentelijke Belastingen
 - Hypotheken
- › Ideeën al dan niet in voorbereiding:
 - Belastingdienst/ Toeslagen
 - DUO
 - UWV (stopgezet, andere grondslag)
 - SVB (stopgezet)
 - Waterschapbelasting (idee)
 - WMO eigen bijdragen (idee)
 - CJIB (idee)

De Praktijk

LESSEN UIT 2 ACTIEVE EXPERIMENTEN

Momenteel zijn 2 experimenten 'actief'

- Achterstanden op **gemeentelijke belastingen**
 - Deelnemende gemeenten: Amsterdam, Dordrecht, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Midden-Groningen, Purmerend, Roerdalen, Rotterdam en Westland
- Achterstanden op **hypotheeklasten**:
 - Deelnemende hypotheekverstrekkers: Aegon, Rabobank
 - Deelnemende gemeenten: Amsterdam, Arnhem, Breda, Hollands Kroon, Nijmegen en Tilburg

Lessons Learned: opzet & aanvraag Experiment

- Doelgroep
- Bepalen deelnemers
- Projectleiderschap
- Selectie signalen
- (Risico op) kennisachterstand bij nieuwe signaalpartners
- Impact op bedrijfsprocessen signaalpartner
- Convenant (a la LCV)
- Monitoring van resultaten

Lessons Learned: deelnemen aan Experiment

- Passend bij eigen visie
- Eigen beleid & keuzes vs uniformiteit in uitvoering experiment
- Noodzaak Uitsluitel DPIA
- Capaciteit organiseren
- Vaste contactpersonen
- Duidelijkheid over toegevoegde waarde voor burger
- Informatiebehoefte uitvoering

Vragen?
Experiment-ideeën?

Aanvullende dia's n.a.v. vragen

Aanvullende procesinformatie voorbereiding experimenten

- › Voorafgaand aan het starten van een experiment moet er tijd ingeruimd worden voor het opstellen van een ministeriële regeling en advisering door de Autoriteit Persoonsgegevens. Als vuistregel kunnen alle partijen die een experiment indienen, uitgaan van een periode van 4 maanden, gerekend vanaf het moment dat de opzet van het experiment op hoofdlijnen klaar is (de 80-procent versie van het projectplan).

Aanvullende informatie over vereisten experimenten (1)

- Heeft de gemeente altijd de verplichting om naar aanleiding van *alle* binnengekomen signalen, hulpverlening te bieden?
 - Antwoord: Ja, want anders worden onnodig persoonsgegevens verwerkt en dat staat de privacyregelgeving niet toe. Het verdient daarom aanbeveling slim te selecteren voorafgaand aan het doorsturen van signalen naar de gemeente, zodat de gemeente signalen binnen krijgt die passen bij de capaciteit.
 - Het kan zo zijn dat de signalen naar verwachting niet allemaal direct zouden moeten resulteren in een hulptraject. Ook in dit geval verdient het aanbeveling om vooraf aan het verzenden van signalen naar de gemeente, slim te selecteren.
- Dit vooraf selecteren is ook mogelijk vanuit de verwerkersovereenkomst tussen een schuldeiser en de verwerker van gegevens die het signaal doorgeeft aan gemeenten.
- *Als de indieners van een experiment gaan selecteren, verneemt SZW graag op welke wijze deze selectie tot stand zal komen.*

Aanvullende informatie over vereisten experimenten (2)

- › Wanneer er binnen een experiment wordt ingezet op het doorgeven van een nieuw signaal, dan mag dit signaal gecombineerd worden met andere signalen. Dit maakt het tegelijkertijd lastig om de individuele meerwaarde van het nieuwe signaal vast te stellen.
Wanneer indieners van een experiment willen toetsen wat het effect is van het combineren van signalen, dan vergt dit dat wordt gewerkt met meerdere

experimentgroepen:

- Eén groep waarbij alleen het nieuwe signaal wordt doorgegeven, zonder dit te combineren. Deze groep kan gebruikt worden om de losse meerwaarde van het nieuwe signaal vast te stellen
- Eén groep waarbij het nieuwe signaal, met één of meer andere signalen wordt gecombineerd om de ernst te kunnen bepalen en de aanpak daarop aan te laten sluiten

Aanvullende informatie over vereisten experimenten (3)

- Wanneer er binnen een experiment wordt ingezet op het doorgeven van een nieuw signaal, dan mag er een vergelijking gemaakt worden tussen het wel en niet verkrijgen van toestemming vooraf. *Wanneer indieners van een experiment willen toetsen wat het effect is van het acteren op een signaal zonder toestemming vooraf, dan wordt dit opgenomen als additionele onderzoeksvraag:*
 - De eerste onderzoeksvraag is in dat geval: wat is de meerwaarde van het inzetten van het gekozen signaal?
 - De tweede onderzoeksvraag is: blijft de conclusie omtrent de meerwaarde van het gekozen signaal staan wanneer vooraf geen toestemming wordt verkregen van de persoon met betalingsachterstanden, waar het signaal betrekking op heeft? (of verandert dit de meerwaarde van het gekozen signaal, in positieve of in negatieve zin?)

Aanvullende informatie over vereisten experimenten (4)

- › Mag je een signaal melden wanneer je zelf geen schuldeiser bent?
 - Antwoord: Nee, als je geen schuldeiser bent, is medewerking niet noodzakelijk voor het oplossen van schulden. De privacyregelgeving eist noodzakelijkheid. Daarom is in de Wgs opgenomen dat signalen voor vroegsignalering van schuldeisers komen.